

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA CÔNG TÁC GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG GIÁO DỤC Ý THỨC CHÍNH TRỊ CỦA SINH VIÊN HIỆN NAY

BÙI NGỌC MAI
Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Nhận bài ngày 16/7/2026. Sửa chữa xong 16/8/2026. Duyệt đăng 05/9/2026.

Abstract

Teaching political theory courses plays an important role in fostering political awareness among students. However, current practices have several shortcomings, including unengaging teaching methods, limited diversity in assessment formats, and inadequate professional qualifications among some lecturers. Many students are indifferent to political and social issues, lack political commitment, and show signs of becoming detached from the Party's goals and ideals. Accordingly, this article proposes several solutions to strengthen the role of political theory instruction in fostering students' political awareness, thereby helping to improve the quality of higher education and establish a solid ideological foundation for the younger generation in Vietnam's current process of socialist construction.

Keywords: Lecturers, political awareness, political theory, students, teaching political theory courses.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh Việt Nam ngày càng đẩy mạnh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế, dưới những tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, sinh viên (SV) luôn khẳng định được vai trò nòng cốt của mình. Điều này đòi hỏi họ phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, chuyên môn sâu, tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng của Đảng, với con đường xây dựng CNXH. Thực tế hiện nay cho thấy, mặc dù các trường đại học đã có nhiều cố gắng đổi mới trong quá trình nâng cao chất lượng giáo dục ý thức chính trị (YTCT) của SV nhưng vẫn còn nhiều bất cập. YTCT của một bộ phận SV còn hạn chế như có thái độ thờ ơ và thiếu tư duy phản biện đối với các vấn đề chính trị - xã hội; thiếu bản lĩnh chính trị; chưa xác định được vai trò và trách nhiệm của bản thân đối với công cuộc xây dựng CNXH; mơ hồ trong nhận diện âm mưu của lực lượng phản động... Một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng này là do công tác giảng dạy và học tập các môn Lý luận chính trị (LLCT) chưa thực sự hiệu quả.

Vì vậy, giảng dạy các môn LLCT là yếu tố quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân nói chung và giáo dục đại học nói riêng, giữ vai trò trực tiếp, then chốt trong quá trình giáo dục, bồi dưỡng YTCT cho SV. Hiện nay, công tác giảng dạy các môn LLCT đã có nhiều chuyển biến tích cực về nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy,...Tuy nhiên, công tác này vẫn bộc lộ những hạn chế nhất định như thiếu tính đồng bộ, lý luận chưa thực sự gắn với thực tiễn, mức độ ít quan tâm của SV...Do đó, phát huy vai trò của công tác giảng dạy các môn LLCT trong giáo dục YTCT cho SV là đòi hỏi cấp thiết trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của công tác giảng dạy Lý luận chính trị trong giáo dục ý thức chính trị của sinh viên

Ý thức chính trị là một hình thái của ý thức xã hội, phản ánh các mối quan hệ kinh tế của xã hội bằng ngôn ngữ chính trị cũng như mối quan hệ giữa các giai cấp, dân tộc, quốc gia và thái độ của các giai

Email: bnmai@daihocthudo.edu.vn

cấp đối với quyền lực nhà nước. YTCT có tính giai cấp, tính lịch sử và chịu sự tác động mạnh mẽ của môi trường xã hội, truyền thông và giáo dục, đây là yếu tố quyết định trong việc hình thành lập trường, quan điểm chính trị của mỗi cá nhân, đồng thời là nền tảng quan trọng giúp họ xác định đúng đắn mục tiêu và phương hướng phát triển của xã hội. Bên cạnh quá trình toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, những điều kiện kinh tế - xã hội trong nước, YTCT của SV còn chịu tác động mạnh mẽ từ chất lượng công tác giáo dục trong các trường đại học hiện nay. YTCT của SV Việt Nam không chỉ thể hiện ở sự hiểu biết về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước mà còn là sự quan tâm đối với các vấn đề chính trị trong và ngoài nước. Trên cơ sở sự nhận thức đó, bản thân mỗi SV có khả năng phân tích, đánh giá, phản biện về các vấn đề chính trị - xã hội; hình thành bản lĩnh chính trị; khẳng định niềm tin vào sự nghiệp xây dựng CNXH của nước ta và luôn cảnh giác với âm mưu của các thế lực thù địch.

Một trong những yếu tố có tác động mạnh mẽ đến YTCT của SV là công tác giảng dạy các môn LLCT tại trường cao đẳng, đại học. SV được tiếp cận với các môn như Triết học Mác-Lênin, Kinh tế chính trị Mác-Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam. Học tập các môn LLCT giúp SV hình thành thế giới quan duy vật biện chứng và phương pháp luận biện chứng duy vật. Đây là cơ sở quan trọng giúp SV có thể nhận thức và giải quyết các vấn đề đặt ra trong thực tiễn xã hội một cách khách quan và khoa học. Luật Giáo dục đại học số 125/2025/QH15, được Quốc hội thông qua ngày 10/12/2025 và có hiệu lực từ ngày 01/01/2026 (Quốc hội, 2025) tiếp tục khẳng định yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục đại học, phát triển toàn diện người học về phẩm chất, năng lực và trách nhiệm đối với xã hội. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để các cơ sở giáo dục đại học quan tâm đổi mới nội dung, phương pháp giáo dục, trong đó có giáo dục LLCT, góp phần hình thành phẩm chất, năng lực và ý thức trách nhiệm của SV.

Giáo dục LLCT trong nhà trường giúp SV định hướng lý tưởng sống và xác định rõ trách nhiệm công dân. Lý tưởng sống sẽ có ảnh hưởng trực tiếp đến thái độ, hành vi, định hướng phát triển bản thân SV và sự đóng góp cho xã hội. Bởi vậy, lý tưởng sống của mỗi cá nhân phải gắn với lợi ích của giai cấp, dân tộc, thể hiện vai trò của công dân với sự nghiệp chung của đất nước. Đối với SV, việc nhận thức đúng đắn trách nhiệm công dân không chỉ thể hiện ở việc tuân thủ pháp luật mà còn ở thái độ tích cực trong học tập, cống hiến, bảo vệ Tổ quốc, tham gia xây dựng xã hội dân chủ, công bằng, văn minh. Thông qua các môn LLCT, SV được giáo dục về quyền và nghĩa vụ công dân trong Hiến pháp, pháp luật; về vai trò của mỗi cá nhân trong quá trình phát triển của đất nước. Từ đó, hình thành tư duy công dân tích cực, nâng cao ý thức bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc, đấu tranh chống lại các biểu hiện tiêu cực, thờ ơ hoặc vô cảm trước vấn đề xã hội. Trong bối cảnh bùng nổ truyền thông hiện nay, mỗi SV cần có khả năng phân tích, đánh giá, chọn lọc thông tin. Việc học LLCT không chỉ dừng lại ở việc tiếp thu kiến thức mà còn giúp SV hình thành kỹ năng phản biện, tư duy độc lập và tinh thần cảnh giác trước âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực phản động. Nhiều nội dung trong các môn LLCT đặt ra câu hỏi lớn về vai trò cá nhân và xã hội, vai trò của Đảng trong hệ thống chính trị, bản chất của dân chủ - tự do... giúp SV không chỉ ghi nhớ kiến thức mà còn rèn luyện năng lực lý luận và thái độ chính trị tích cực. LLCT nếu được giảng dạy hiệu quả, không chỉ là những khái niệm khô cứng mà sẽ trở thành kim chỉ nam cho hành động. Việc kết hợp giữa lý luận với các phong trào, hoạt động thực tiễn trong SV như học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, hoạt động Đoàn - Hội, tình nguyện vì cộng đồng... giúp SV hiểu rõ vai trò, trách nhiệm của mình với xã hội. Định hướng này phù hợp với Quyết định số 1895/QĐ-TTg ngày 11/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030” (Thủ tướng Chính phủ, 2021). Chương trình xác định tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thế hệ trẻ là một nhiệm vụ quan trọng trong giai đoạn hiện nay. Đây là bước quan trọng để SV không chỉ có nhận thức đúng đắn mà còn có hành vi chính trị tích cực, biết đứng về lẽ phải, về lợi ích của cộng đồng, dân tộc và nhân loại tiến bộ.

Công tác giảng dạy LLCT giữ vai trò trung tâm trong việc giáo dục YTCT cho SV không chỉ về mặt nhận thức mà còn về thái độ, niềm tin và hành động (Ban Chấp hành Trung ương, 2014). Việc phát huy

tốt vai trò này đòi hỏi sự đổi mới về nội dung, phương pháp, tổ chức giảng dạy và sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, tổ chức Đoàn - Hội và xã hội. Trong bối cảnh đất nước bước vào thời kỳ phát triển mới, công tác này càng trở nên cấp thiết và cần được đầu tư đúng mức, góp phần xây dựng thể hệ SV vừa “hồng” vừa “chuyên”, có khả năng gánh vác sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

2.2. Về công tác giảng dạy Lý luận chính trị tác động đến hoạt động giáo dục ý thức chính trị của sinh viên hiện nay

Hiện nay, công tác giảng dạy các môn LLCT được nhiều trường đại học quan tâm. Việc đưa môn học trên trở thành môn học bắt buộc trong chương trình đào tạo và được tiếp cận từ những học kỳ đầu thể hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước trong giáo dục tư tưởng chính trị cho SV. Nội dung chương trình đã được chỉnh sửa, bổ sung, cập nhật những kiến thức lý luận mới, chú trọng liên hệ với thực tiễn công cuộc đổi mới và phát triển đất nước. Điều này được thể hiện trong hệ thống giáo trình mới dành cho khối chuyên và không chuyên LLCT được ban hành năm 2021, trong đó xác định mục tiêu và nội dung cần đạt của từng môn học.

Chất lượng đội ngũ giảng viên (GV) giảng dạy các học phần LLCT có những chuyển biến tích cực. Nhiều GV chủ động nâng cao năng lực chuyên môn, rèn luyện phẩm chất đạo đức, đồng thời từng bước đổi mới phương pháp giảng dạy, hình thức kiểm tra, đánh giá trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, tăng cường gắn lý luận với thực tiễn và tạo hứng thú học tập cho SV. Bên cạnh đó, một số trường cao đẳng, đại học đã chủ động lồng ghép giáo dục chính trị - tư tưởng vào hoạt động đào tạo, sinh hoạt chính trị đầu khóa, cuối khóa và các dịp kỷ niệm lớn. Một bộ phận SV nhận thức được tầm quan trọng của LLCT, có ý thức học tập nghiêm túc, thể hiện qua kết quả học tập và sự tích cực tham gia các hoạt động Đoàn - Hội, phong trào chính trị - xã hội. Tuy nhiên, bên cạnh những chuyển biến tích cực, công tác giảng dạy các học phần LLCT vẫn còn một số hạn chế, ảnh hưởng đến việc giáo dục YTCT cho SV, cụ thể:

- Phương pháp giảng dạy của một bộ phận GV còn khô khan, thiếu hấp dẫn, chưa tạo được hứng thú và chưa phát huy tính chủ động, tư duy phản biện của SV. Một số GV truyền đạt kiến thức còn nặng về lý thuyết, thiếu liên hệ thực tiễn; việc ứng dụng công nghệ thông tin còn đơn giản, chủ yếu sử dụng slide để trình chiếu nội dung bài học. Các hoạt động trải nghiệm, mô phỏng tình huống chính trị - xã hội và liên hệ với những vấn đề thời sự chưa được chú trọng, khiến SV ít có cơ hội vận dụng lý luận vào thực tiễn.

- Hình thức kiểm tra, đánh giá chưa có nhiều đổi mới, còn thiên về ghi nhớ lý thuyết. Đánh giá cuối kỳ chủ yếu sử dụng hình thức tự luận hoặc trắc nghiệm, ít chú trọng khả năng vận dụng, phân tích và phản biện các vấn đề chính trị - xã hội. Ở một số trường, đánh giá quá trình còn hạn chế, chưa có hệ thống đánh giá thường xuyên hoặc tỷ lệ đánh giá thường xuyên thấp. Các câu hỏi kiểm tra đôi khi thiếu tính thực tiễn, chưa phù hợp với đối tượng người học, dẫn đến tình trạng học thuộc lòng, học tủ để qua môn thay vì học để hiểu và vận dụng kiến thức.

- Chất lượng của một bộ phận GV chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu. Một số GV còn hạn chế về tính thực tiễn của nội dung giảng dạy hoặc lựa chọn phương pháp chưa phù hợp với đối tượng người học. Ở một số cơ sở giáo dục vẫn có tình trạng GV không được đào tạo chuyên sâu về một môn nhưng phải đảm nhiệm nhiều học phần LLCT, ảnh hưởng đến chiều sâu và độ chính xác của nội dung truyền đạt. Đội ngũ GV ở một số trường còn mỏng, dẫn đến tình trạng quá tải, ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy.

- Đặc thù các môn LLCT có tính khái quát, trừu tượng cao, nội dung tương đối nhiều trong khi thời lượng học tập có hạn. SV thường tiếp cận các môn học này từ năm thứ nhất hoặc thứ hai nên chưa có nhiều trải nghiệm thực tiễn để liên hệ với nội dung lý luận. Điều này khiến một bộ phận SV có tâm lý học đối phó, học để qua môn; tình trạng học tủ, sao chép vẫn tồn tại, dẫn đến việc tiếp thu kiến thức hời hợt. Đồng thời, sự gia tăng của thông tin trên mạng xã hội cũng đặt ra yêu cầu cao hơn về khả năng chọn lọc, đánh giá thông tin và bản lĩnh chính trị của SV.

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân như phương pháp giảng dạy và kiểm tra, đánh giá còn chậm đổi mới; nhận thức của một bộ phận SV về vai trò của các môn LLCT còn hạn chế; cơ chế

khuyến khích đổi mới giảng dạy chưa thực sự hiệu quả; tác động của môi trường thông tin và truyền thông ngày càng phức tạp. Nguyên nhân chủ yếu là “do nhận thức chưa đầy đủ về ý nghĩa, vị trí, tầm quan trọng của việc đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy chưa sâu sát, mạnh mẽ và thống nhất; còn có sự chống chèo, trùng lặp và chậm đổi mới phương pháp giảng dạy, học tập” (Ban Chấp hành Trung ương, 2018).

2.3. Đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy Lý luận chính trị trong giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên

Công văn số 3056/BGDĐT-GDĐH ngày 19/07/2019 của Bộ GD&ĐT về việc hướng dẫn thực hiện chương trình, giáo trình các môn LLCT đã hướng đến mục tiêu đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy các môn LLCT, tránh tình trạng máy móc, giáo điều; gắn kết lý luận với thực tiễn, giúp SV hiểu rõ hơn về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối cách mạng của Đảng; nâng cao chất lượng giáo dục LLCT trong các cơ sở giáo dục đại học (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2019). Trước những hạn chế trong công tác giảng dạy LLCT ở các trường cao đẳng, đại học hiện nay, việc nâng cao chất lượng cần được thực hiện đồng bộ, phù hợp với đặc điểm người học và yêu cầu giáo dục trong giai đoạn mới.

2.3.1. Đổi mới phương pháp giảng dạy của giảng viên Lý luận chính trị

Thực hiện Công văn số 3056/BGDĐT-GDĐH, GV cần “Khuyến khích hướng dẫn SV đọc tài liệu trước, chỉ giảng những vấn đề cơ bản và sử dụng phương tiện dạy học hiện đại trong giảng dạy các môn LLCT; tăng cường xem và tham quan thực tế” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2019). Theo đó, cần chuyển từ phương pháp truyền thụ một chiều sang tăng cường thảo luận, vấn đáp, nghiên cứu trường hợp, xử lý tình huống và các hoạt động thực tế, qua đó phát huy tính chủ động, tư duy độc lập và năng lực vận dụng lý luận của SV. Đồng thời, GV cần tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin thông qua hình ảnh, video, sơ đồ tư duy, infographic và các nền tảng học tập trực tuyến; khai thác các nguồn thông tin chính thống từ Đảng, Nhà nước, các bộ, ngành giúp SV kiểm chứng thông tin, nâng cao khả năng nhận diện và đánh giá các vấn đề chính trị - xã hội trên không gian mạng.

2.3.2. Đổi mới hình thức kiểm tra, đánh giá

Giảng viên cần chuyển từ chủ yếu kiểm tra khả năng ghi nhớ sang đánh giá năng lực vận dụng kiến thức, phân tích và phản biện các vấn đề chính trị - xã hội. Có thể đa dạng hóa hình thức đánh giá như tự luận, trắc nghiệm, tiểu luận, thuyết trình, xử lý tình huống thực tiễn; xây dựng câu hỏi theo hướng mở, tạo điều kiện để SV thể hiện quan điểm cá nhân trên cơ sở kiến thức khoa học. Đồng thời, cần cân đối giữa đánh giá quá trình và cuối kỳ, tăng cường đánh giá thường xuyên và kết hợp đánh giá của GV với tự đánh giá, đánh giá đồng đẳng, qua đó góp phần rèn luyện tính chủ động và năng lực tư duy của SV.

2.3.3. Nâng cao phẩm chất đạo đức và trình độ chuyên môn của giảng viên Lý luận chính trị

Giảng viên LLCT không chỉ truyền đạt tri thức mà còn góp phần định hướng tư tưởng, rèn luyện bản lĩnh chính trị và nhân cách cho SV. Vì vậy, mỗi GV cần thường xuyên tu dưỡng phẩm chất đạo đức, trách nhiệm nghề nghiệp và trở thành tấm gương để SV noi theo. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn cả trăm bài diễn văn tuyên truyền” (Hồ Chí Minh, 2011, tập 1). Bên cạnh đó, GV cần không ngừng nâng cao năng lực chuyên môn, cập nhật kiến thức lý luận và thực tiễn, tăng cường kiến thức liên ngành, nắm bắt các vấn đề chính trị - xã hội đang diễn ra và có khả năng nhận diện, phân tích các quan điểm sai trái, lệch lạc để nâng cao tính thực tiễn, sức thuyết phục và khả năng định hướng của bài giảng.

2.3.4. Đổi mới nội dung chương trình giảng dạy Lý luận chính trị

Nội dung giảng dạy cần tiếp tục được cập nhật, gắn với những vấn đề thời sự, chính trị - xã hội trong nước và quốc tế, đồng thời tăng cường liên hệ với thực tiễn phát triển đất nước. Bên cạnh kiến thức lý luận cần chú trọng các nội dung về đạo đức công dân, lý tưởng sống, trách nhiệm với cộng đồng và bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc, giúp SV nhận thức rõ hơn ý nghĩa của LLCT đối với đời sống. Nội dung

và cách thức triển khai cũng cần phù hợp với đặc điểm từng nhóm ngành đào tạo, làm rõ mối liên hệ giữa LLCT với lĩnh vực nghề nghiệp tương lai, qua đó hạn chế sự tách rời giữa lý luận và thực tiễn.

2.3.5. Tăng cường các hoạt động thực tiễn nhằm giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên

Giảng viên có thể tổ chức các hoạt động nghiên cứu khoa học, tọa đàm, nói chuyện chuyên đề, diễn đàn chính trị - tư tưởng và các tình huống mô phỏng gắn với những vấn đề thực tiễn, tạo điều kiện để SV vận dụng kiến thức lý luận vào phân tích các vấn đề chính trị - xã hội và hình thành quan điểm cá nhân có cơ sở khoa học. Bên cạnh đó, cần khuyến khích SV tham gia các hoạt động Đoàn - Hội, tình nguyện vì cộng đồng, các cuộc thi tìm hiểu lịch sử Đảng, tư tưởng Hồ Chí Minh và những hoạt động hướng đến cộng đồng. Việc kết hợp giữa học tập lý luận với trải nghiệm thực tiễn sẽ góp phần chuyển hóa nhận thức thành thái độ, trách nhiệm và hành động tích cực của SV đối với xã hội và đất nước.

2.4. Vận dụng thực tiễn để nâng cao ý thức chính trị của sinh viên thông qua hoạt động giảng dạy các môn Lý luận chính trị tại Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Từ thực tiễn giảng dạy các môn LLCT tại Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, việc học tập của SV hiện nay có sự hỗ trợ của hệ thống LMS, trong đó các bài giảng và học liệu được cung cấp sẵn để SV tự nghiên cứu. Hình thức này tạo thuận lợi về thời gian và khả năng tiếp cận học liệu nhưng nếu chủ yếu dừng ở việc SV xem bài giảng và hoàn thành các yêu cầu học tập trên hệ thống thì mức độ tương tác với GV, với bạn học và với thực tiễn còn hạn chế. SV dễ rơi vào trạng thái tiếp nhận kiến thức một chiều, chú trọng hoàn thành nội dung hơn là suy nghĩ, trao đổi và vận dụng. Vì vậy, cần chuyển hệ thống LMS từ nơi cung cấp bài giảng thành một bộ phận của quy trình học tập chủ động, trong đó hoạt động trải nghiệm được sử dụng để tạo sự kết nối giữa kiến thức lý luận với thực tiễn chính trị - xã hội.

Mô hình này có thể được triển khai theo các bước:

Bước 1: SV chủ động học trước nội dung trên hệ thống LMS.

Giảng viên cung cấp bài giảng, học liệu và một số câu hỏi định hướng. SV nghiên cứu nội dung trước khi tham gia hoạt động trải nghiệm. Tuy nhiên, thay vì chỉ yêu cầu SV hoàn thành bài giảng, câu hỏi trên hệ thống LMS cần hướng đến những vấn đề mà SV phải tiếp tục tìm hiểu hoặc giải quyết trong thực tế.

Bước 2: Giao nhiệm vụ trải nghiệm cho SV.

Trên cơ sở nội dung đã học, GV lựa chọn một vấn đề cụ thể và giao nhiệm vụ cho cá nhân hoặc nhóm. Ví dụ, trong học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, SV tìm hiểu giá trị của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thông qua việc tham quan bảo tàng, di tích hoặc địa chỉ lịch sử; trong Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, SV tìm hiểu một sự kiện hoặc giai đoạn lịch sử thông qua các di tích, hiện vật và tư liệu; với Triết học Mác-Lênin, SV có thể khảo sát một vấn đề thực tiễn của đời sống xã hội và vận dụng kiến thức đã học để phân tích.

Bước 3: Tổ chức trải nghiệm và thu thập thông tin.

Sinh viên trực tiếp quan sát, tìm hiểu, phỏng vấn, khảo sát hoặc khai thác tư liệu tại địa điểm được lựa chọn. Mỗi nhóm phải hoàn thành nhiệm vụ cụ thể thay vì chỉ tham quan. Chẳng hạn, SV có thể được yêu cầu xác định những nội dung thực tiễn phù hợp với vấn đề lý luận đã học, ghi nhận thông tin và đưa ra nhận xét ban đầu. Đối với những nội dung không thuận lợi để tổ chức trải nghiệm trực tiếp, có thể sử dụng tư liệu số, bảo tàng trực tuyến hoặc khảo sát cộng đồng để thay thế.

Bước 4: Đưa kết quả trở lại môi trường học tập.

Sau trải nghiệm, SV sử dụng LMS để nộp sản phẩm và chia sẻ kết quả với các nhóm khác. Sản phẩm có thể là bài phân tích, bài thuyết trình, video, infographic hoặc nhật ký trải nghiệm. Nội dung sản phẩm phải thể hiện được mối liên hệ giữa kiến thức lý luận và vấn đề thực tiễn mà SV đã tìm hiểu, tránh việc chỉ mô tả những gì đã quan sát.

Bước 5: Tổ chức thảo luận và phản biện.

Giảng viên sử dụng kết quả trải nghiệm của SV làm chất liệu cho hoạt động thảo luận trên lớp hoặc

trực tuyến. Các nhóm trình bày quan điểm, đặt câu hỏi và phản biện lẫn nhau dưới sự định hướng của GV. Qua đó, SV được rèn luyện khả năng phân tích, đánh giá thông tin và hình thành quan điểm trước các vấn đề chính trị – xã hội, thay vì chỉ ghi nhớ những nội dung có sẵn trong bài giảng.

Bước 6: Liên hệ với trách nhiệm của sinh viên.

Kết thúc hoạt động, SV được yêu cầu tự đánh giá những nhận thức thu nhận được và xác định ý nghĩa của vấn đề đối với bản thân. Nội dung liên hệ cần hướng tới trách nhiệm học tập, rèn luyện, tham gia các hoạt động xã hội, ý thức công dân và thái độ trước những vấn đề của cộng đồng, đất nước. Đây là khâu chuyển hóa kết quả của hoạt động trải nghiệm từ tri thức thành nhận thức và thái độ chính trị.

Với cách tổ chức này, LMS không còn chỉ là nơi SV tiếp nhận những bài giảng có sẵn mà trở thành công cụ hỗ trợ cho một chu trình học tập gồm học trước - trải nghiệm - xử lý thông tin - thảo luận - liên hệ thực tiễn. Hoạt động trải nghiệm được xem như hoạt động ngoại khóa không thể tách rời học phần mà trở thành một bộ phận của quá trình giảng dạy và đánh giá. Cách tiếp cận này có thể góp phần khắc phục tính thụ động trong học tập LLCT, tăng cường sự tham gia của SV và tạo điều kiện để kiến thức chính trị được gắn với thực tiễn, từ đó góp phần nâng cao YTCT của SV.

3. Kết luận

Trong bối cảnh hội nhập và chuyển động không ngừng của đời sống chính trị - xã hội, giảng dạy LLCT là phương tiện chủ yếu và hiệu quả trong việc giáo dục YTCT cho SV - lực lượng tri thức trẻ, nguồn nhân lực chất lượng cao, những chủ nhân tương lai của đất nước. Vậy nên có thể thấy, nâng cao chất lượng giảng dạy LLCT không đơn thuần là đổi mới môn học mà còn là nâng cao “sức đề kháng về mặt tư tưởng” cho SV.

Trên cơ sở thực trạng của công tác giảng dạy các môn LLCT, một số giải pháp được đề xuất trên đây cần phải mang tính đồng bộ, toàn diện, đặc biệt từ phía GV giảng dạy. Đây chính là con đường bền vững để giáo dục lý tưởng, khơi dậy trách nhiệm công dân và bồi dưỡng nguồn nhân lực có bản lĩnh chính trị vững vàng cho đất nước. Việc phát huy tốt vai trò của công tác giảng dạy các môn LLCT không chỉ giúp nâng cao chất lượng giáo dục đại học mà còn góp phần quan trọng vào công cuộc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện cả về trí tuệ, nhân cách và trách nhiệm xã hội trong thời kỳ đổi mới và hội nhập quốc tế.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương (2014). *Nghị quyết số 37-NQ/TW, ngày 09/10/2014 về công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030.*

Ban Chấp hành Trung ương (2018). *Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 09/02/2018 về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới.*

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019). *Công văn số 3056/BGDĐT-GDĐH, ngày 19/7/2019 về việc hướng dẫn thực hiện chương trình, giáo trình các môn Lý luận chính trị trong các cơ sở giáo dục đại học.*

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập 2).* NXB Chính trị Quốc gia Sự thật.

Hồ Chí Minh (2011). *Toàn tập* (tập 1). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, tr. 20-25.

Quốc hội (2025). *Luật Giáo dục đại học.* Luật số 125/2025/QH15, ngày 10/12/2025.

Thủ tướng Chính phủ (2021). *Quyết định số 1895/QĐ-TTg, ngày 11/11/2021 về việc phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030”.*